

Prekentekest: Salme 116,12-16

Hvordan kan jeg gjengjelde Herren
for alle hans velgjerninger mot meg?

Jeg løfter frelsens beger
og påkaller Herrens navn.

Jeg vil innfri mine løfter til Herren
i nærvær av hele hans folk.

Det er dyrebart i Herrens øyne
at hans fromme dør.

Å, Herre, jeg er jo din tjener,
din tjener og din trellkvinnes sønn.
Du har løst mine lenker.

Slik lyder Herrens ord.

Som innledning til prekenen vil jeg nevne en strofe fra en sang jeg hørte en av dagene denne uka i radioandakten på P1. Det er av og til sånn med sanger en har hørt før at når de spilles igjen kan du huske ting som skjedde sist du hørte melodien. Slik kan selv en enkel melodi gi deg mer enn fin musikk, den kan også gi minner.

Sist jeg hørte denne sangen ble den slått opp mer eller mindre tilfeldig i ei sangbok og spilt med en finger på piano av ei som satt ribbet og tom tilbake. Ektefellen hadde funnet seg en annen og reist sin vei. Hun klunket seg gjennom melodilinjen gang etter gang. Det var tydelig at teksten talte til henne: "Du vet väl om att du är värdefull, -att du är viktig här och nu, att du är älskad för din egen skull, - för ingen annan är som du."

Når livet røyner på blir det viktigere enn noen gang å holde fast på at en selv er verdifull, at det til tross for tap og krise, at det til tross for at en selv føler seg helt på bunnen og verden ramler sammen, faktisk er noen som er glad i en, at det er én som vet om hvordan allting er, og at han synes du er verdifull som den du er, og ikke som den du mener du burde være, eller som den du kanskje var en gang.

Det er dette prekenen dreier seg om i dag: "du vet väl om att du är värdefull?" Har du merket at Gud har vært god mot nettopp deg? Har du merket gjennom livet at Gud har omsorg, og at han har hørt deg når du har bedt? Hvis du har merket noe av dette, har du da sagt det lille ordet takk?

Salme 116 er skrevet av en mann som har oppdaget at Gud har omsorg. Det startet da han var langt nede. Salmisten, han som skrev salmen, kjente en dyp eksistensiell angst. Salmen røper at han holdt på å dø. Han var langt nede. "Jeg fant bare nød og sorg," skriver han, og han følte seg sviktet av mennesker. I denne dype livskrisen var det han bad til Gud denne enkle bønnen: "Å, Herre, redd mitt liv!" Resten av salmen er en stor takk og lovprisning til Gud fordi, slik salmisten skriver det, "han hørte meg da jeg tryglet og bad."

Så ser salmisten tilbake på sitt liv og konstaterer at troen har holdt, selv i den vanskelige situasjonen under plagene, og selv da mennesker sviktet. Nå er angsten forbi og troen bekreftet. Ut fra disse dype erfaringene bryter det altså frem fra hjertet en takk til Herren Gud. Han spør seg selv: "Hvordan kan jeg gjengjelde Herren for alle hans velgjerninger mot meg?" Vi møter en mann som opplever han står i stor takknemlighetsgjeld til sin redningsmann som er Gud. Derfor vil han rope ut Herrens navn. Det står i vår oversettelse påkalle, men det er trolig enda mer i tråd med grunnteksten med rope ut. Han vil at alle skal høre det. Han vil i full offentlighet vise sin takk til Gud, slik at alle kan se og høre, slik at også andre kan styrkes i troen.

Nå synes noen kanskje at dette er en solskinnshistorie. Alt går jo bra til slutt, og slik er det ikke alltid i livet, har noen erfart. Og så er det dette med død og sykdommer, som ikke er så enkelt bestandig. Hvor er Gud når ulykker rammer og helbredelse ikke skjer? Vi leste i salmen at det er dyrebart i Herrens øyne når hans fromme dør. Det betyr neppe at martyriet forherliges og at døden romantiseres, men tvert imot sier det noe om at Gud setter ressurser inn på å holde døden borte, for mennesket er dyrebart. I Salme 72 står det: "Han berger de fattige som roper om hjelp, de arme som ingen hjelper har. Han ynkes over småkårsfolk og redder de fattiges liv. Han løser dem fra tvang og vold, deres liv er dyrebart i hans øyne."

Slik har Gud alltid vært de svakes forsvarer, de fattiges trøster og hjelper, og Gud har vernet om livet. Det er dyrebart i Herrens øyne, det koster vår skaper mye når et menneske dør. Det koster Herren også mye når en av hans egne har det vondt og lider. Men det går ikke alltid en vei utenom lidelsen, selv ikke for den som tilhører Gud.

Salmisten, han som skrev salmen, fikk oppleve å synke ned til det store dyp. Der nede var han ikke overlatt til seg selv. Da livet ramlet sammen, da var det noen der nede på bunnen, en som ville være der nede sammen med ham. Det er noe i denne erfaringen som flere har opplevd. Det var ikke da de søkte Gud i hans høye himmel det ble skapt lovsang og takk i hjertet, men da verden raste sammen, da det ble trange kår og vanskelig å leve, da kanskje også livet hang i en tynn tråd, da var det ikke tomt der nede på bunnen. Da hørtes det en bønn i den bekmørke kjelleren, da tryglet jeg og bad; "å, Herre, redd mitt liv!" da var det et lys i mørket.

Helt frem til vår tid har denne og andre slike salmer blitt brukt av mennesker som kunne lese sine livserfaringer inn i salmistens ord. Slik har salmene i det gamle testamentet vært til nytte og berikelse for hele menigheten. Slik har de kunne sette ord på menneskers erfaringer med Gud.

Men er det da slik at den gladeste lovsangen dirrer over mollstemte strenger? Kanskje er det slik at bare den som har opplevd Jesus Kristus som Frelser og Herre i sitt eget liv, kan synge slike sanger av hjertet. Kanskje er det bare den som kjenner på takknemlighetsgjeld til Gud som vil si: "Å, Herre, jeg er jo din tjener. ... du har løst mine lenker."

Salmen begynner med ordene: "Jeg elsker Herren, fordi." Grunnen til denne frimodige bekjennelsen fra salmistens side var fordi Herren hadde hørt hans bønn.

Herren hadde grepet inn i hans liv. Han hadde erfart at Herren er god. Derfor var han full av takknemlighet. Derfor skriver han at han elsker Gud. Det står skrevet: "Vi elsker fordi han elsket oss først," 1Joh 4,19 og "Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder." 1Joh 4,10.

Kjærligheten startet ikke med at vi mennesker elsket Gud. Tvert imot, av naturen er vi svært så skeptiske til Gud, og tilliten til Gud er det heller skralt med. Så lenge vi kan vil vi sikre vår fremtid og klare oss som best alene. Gud på sin side skapte oss til å ha et nært og godt fellesskap med seg. Han skapte oss til tillit. Men ting har skjedd underveis. Menneskeheten vendte Gud ryggen og kom på avstand, ikke bare på armlengdes avstand, men med en uendelig avgrunn imellom, en kløft så stor at det var helt umulig for noe menneske å nå opp til Gud på den andre siden.

Hva gjorde så Gud? Satt han bare i ro og mak og så på at hele menneskeheten falt ut av hans hender? Nei, Gud hadde en inderlig drivkraft inni seg som kalles kjærlighet. Derfor satte han i verk sin frelsesplan for å føre i hvert fall noen av de fortapte tilbake til fellesskapet, til tilliten og tryggheten. Han sendte sin egen Sønn for å gjøre opp med vår skyld, for å sone vår straff, for å kjøpe oss fri fra fortapelsen vi så hjelpeløst var bundet til.

Evangeliet er det glade budskapet om at alt dette har Jesus gjort for oss av bare kjærlighet da han døde på korset. Nå er det bare for den enkelte å ta imot og si ja og takk til Gud. Salmisten var i den lykkelige situasjonen, han kunne rope ut: "Du har løst mine lenker!" Og han kunngjorde sitt livs programerklæring: "Fordi han vendte øret til meg, vil jeg kalle på ham så lenge jeg lever." Salme 116,2.

Salmisten ønsket å være et bønnemenneske som søkte Guds nærhet så lenge han levde. Slik som salmisten kan også et hvert menneske få det sammen med Gud; borte er avgrunnen, borte er mistilliten, det er ikke lenger noen grunn til frykt. Jesus kom for å frelse mennesker. Hos ham er Guds kjærlighet fullkomment til stede. Derfor banker hans hjerte helt og fullt for hver eneste en av oss som er samlet til gudstjeneste i dag. Det finnes ikke ett menneske Jesus ikke døde for på korset. Det finnes ikke ett menneske Jesus ikke rekker ut en hånd til og sier: "Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile." Matt 11,28.

Men husk, Jesus Kristus måtte selv komme ned fra Guds himmel til vår avgrunn. Vi kan ikke komme opp til Gud, men han må få lov til å komme ned til deg. Du må, om du ikke har gjort det før, lukke Jesus Kristus inn i dine stengte rom. Da kan han skape lovsang og takknemlighet også hos deg.

Jeg begynte denne prekenen med å sitere en strofe fra en svensk sang. Denne sangen slutter slik: "Du passar inn i själva skapelsen, det finns en uppgift just för dig. Men du är fri att göra vad du vill med den, säga ja eller nej." (Ingemar Olsson).

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.